

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 57 0 Пс 089377 17 Рев
Бања Лука, 28.12.2017. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Сенада Тица, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Г.Т. д.о.о. Л., ..., кога заступа пуномоћник С.П., адвокат из Б.Л., ..., против туженог К. а.д. Б.Л., ..., кога заступа пуномоћник М.М., адвокат из Б.Л., Улица ..., ради накнаде штете, вриједност спора 70.938,36 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 089377 16 Пж од 11.04.2017. године, на сједници одржаној дана 28.12.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Захтјев туженог за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 1.312,50 КМ, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 089377 10 Пс од 18.07.2016. године одбијен је захтјев тужитеља да се тужени обавезе да му, на име накнаде штете, исплати износ од 70.938,36 КМ, са законском затезном каматом почев од 22.11.2010. године па до исплате. Тужитељ је обавезан да туженом надокнади трошкове поступка у износу од 4.567,50 КМ, док је захтјев туженог за накнаду трошкова поступка преко досуђеног износа одбијен.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 089377 16 Пж од 11.04.2017. године жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Одбијени су захтјеви тужитеља и тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужитељ, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужени предлаже да се изјављена ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се тужени обавезе да му, на име накнаде штете, исплати износ од 70.938,36 КМ, са законском затезном каматом почев од 22.11.2010. године па до исплате.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, по проведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да је по основу уговора о продаји бетона, у периоду 01.09.2009. године па до 28.12.2009. године, тужени испоручивао тужитељу бетон, који је према уговору требао бити одговарајућег квалитета-чврстоће 30 МБ и уједначеног квалитета; да је наведени бетон тужитељ набавио ради његове уградње у објекат М. а.д. Б.Л. у А., по основу извођења грађевинских и занатских радова; да је по захтјеву туженог ЈУ Институт за ... РС вршио испитивање узорака бетона, те је сачинио анализе број 4942/2009 од 04.11.2009. године, број 5465/2009 од 02.12.2009. године, број 120/2010 од 15.01.2010. године, број 129/2010 од 15.01.2010. године, број 017/2010 од 14.04.2010. године и број 012/2010, према којим извјештајима је испоручени бетон имао чврстоћу преко 30 МБ; да је по захтјеву тужитеља вршена анализа узорака бетона дана 12.04.2010. године, који узорци су израђени 30.10., 14.12. и 28.12.2009. године, у Институту за ... ИГ Б.Л., те према извјештају истога број ИЗ-ИГБЛ-ЛА-БЕ1319/10-1 од 12.04.2010. године (број анализе КГТ-1319/2010-1) испитивање је вршено 28 дана након узимања узорака, а узети узорци нису имали одговарајућу чврстину од 30 МБ; да је између инвеститора АД И.Б., извођача Е.и. а.д. Б., подизвођача Г.Т. д.о.о. Л., испоручиоца материјала за подове „БАСФ“ Б. и подизвођача Т. Б.Л. дана 10.07.2010. године потписан документ под називом „Израда подова“, те је констатовано да је приликом извођења припремних радова за постављање пода дошло до сумње да квалитет бетонске плоче није задовољавајући у производном погону број 21, 20, 19 и 17, те је унесен закључак да се изврши керновање и узимање узорака бетонске плоче и исти однесу на испитивање у званичну инситуцију; да је 13.07.2010. године тужитељ ангажовао И.Г. Б.Л. да изврши испитивање бетонских тијела која су извађена из очврслог бетона на 9 кернова, те да су 3 задовољавала потребну чврстину, док 6 није имало потребну чврстину; да је дана 09.08.2010. године у Л. сачињен Протокол о квалитету бетонске подлоге за израду подних система у производним просторијама број 19, 20, 21, 25 – 36 и 55, те у просторијама број 38, 39, 41 и 42, између тужитеља и „Енергопројект индустрија“ а.д. Б., те је констатовано да је након извршених радова на санацији бетонске плоче постигнута чврстоћа на 7 тражених узорака и да је средња вриједност чврстоће 32,68 МП; да је тужитељ дана 13.10.2010. године туженом упутио писмо намјере у којем је наведено да бетон који је купљен од туженог није задовољавао, односно није имао уговорена својства, те је стављен захтјев за накнаду штете у износу од 91.145,22 КМ на име набавке потребног материјала, вриједности радова и плаћених анализа, све ради санирања бетонске плоче; да је тужени на то писмо одговорио дана 21.10.2010. године, наводећи да је законска обавеза испоручиоца бетона била да узима узорке и испитује их по прописаној процедури, те да су резултати били задовољавајући, те да је тужени први пут усмено дана 16.07.2010. године обавијештен да постоји примједба на квалитет бетона, док је званични допис упућен 14.10.2010. године; да према подацима из налаза вјештака грађевинско-архитектонске струке, Н.В. анализа 9 узорака керновањем бетонске плоче (наручилац тужитељ) није попраћена одговарајућом документацијом, тако да није могуће утврдити да ли су испитани узорци узети на дан испоруке бетона, као и да није вођен записник о узимању узорака бетона; да према тим извршеним анализама уграђени бетон у просторијама 19, 20 и 21 није био одговарајуће квалитете и да је тужитељ имао додатне трошкове санације који за површину тих просторија од 630,19 м² износе 17.278,95 КМ; да је према грађевинском дневнику тужитељ (путем

подизвођача) извршио радове на санацији, односно брушењу подне плоче, сачмарењу, премазивању површинског слоја на укупној површини од 2359 м², у укупној вриједности од 63.498,99 КМ; да површина која је задовољила тражену чврстину износи 1979,49 м²; да је подна плоча у просторијама 38, 39, 41 и 42 имала доста пукотина што је захтијевало додатни рад; да разлика између испорученог бетона и површине која је бетонирана износи 399,70 м²; да према Правилнику о бетону и армираном бетону уграђивање бетона при спољним температурама испод 5 степени Ц и више од 30 степени Ц, захтијева посебне мјере заштите и да услед неадекватне његе и уградње бетона може доћи до смањења чврстоће и до 60%; да је према означеном Правилнику обавеза извођача радова да свакодневно приликом бетонирања узима по један узорак бетона и да о томе сачини одговарајући записник.

На темељу тих чињеница, налазећи да је захтјев тужитеља за накнаду штете утемељен у испоруци робе са недостатком, али да тужитељ није поступао по одредбама члана 454. до 482. Закона облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО), те имајући у виду да купљени бетон није уграђен у цијелу површину бетонске подлоге и да су се на истој испољили недостаци (пукотине) који не потичу од некавалитетног бетона, као и да није доказан прописан начин уградње и заштите бетона, првостепени суд је закључио да нису испуњени законски услови да се туженом наметне обавеза накнаде штете. Из тог разлога, те утврђујући и да тужитељ није доказао ни висину претрпљене штете, првостепени суд је судио тако што је захтјев тужитеља у цјелости одбио.

Одлучујући о жалби тужитеља, другостепени суд је у свему прихватио чињенично утврђење првостепеног суда, као и закључак да је тужитељ изгубио право да се позива на материјалне недостатке ствари, па је закључио да је тиме захтјев тужитеља правилно одбијен. Поред тога, у одговору на жалбене наводе становишта је да захтјев тужитеља није основан ни по општим правилима о накнади штете, налазећи да нису доказане процесне претпоставке из члана 155. ЗОО за накнаду штете и да процјена изведених радова извршена од стране вјештака грађевинско-архитектонске струке није доказ која стварно штета је за тужитеља настала, односно које издатке је тужитељ имао да би ту штету отклонио. Сагласно томе, другостепени суд је изјављену жалбу одбио и првостепену пресуду потврдио.

Нижестепеним одлукама захтјев тужитеља је правилно одбијен.

Захтјев тужитеља за накнаду штете у предметној парници је утемељен на тврдњама: да бетон који му је у спорном периоду (01.09.2009. до 28.12.2009. године) испоручен од стране туженог, за изградњу објекта М. у А. није био уговореног квалитета (чврстоће 30 МБ); да се то одразило на квалитет изграђеног бетона (бетонске плоче), што је накнадно утврђено; да је тужитељ на бетонској подлози морао извести додатне радове на санацији исте и да му је тиме причињена штета у висини која одговара вриједности додатно изведених радова.

Ради се, дакле, о захтјеву за накнаду штете због скривених недостатака на ствари односно о штети која је настала као последица тих недостатака, како су правилно захтјев тужитеља квалификовали и нижестепени судови.

Купац је дужан да о скривеним недостацима купљене робе извијести продавца у роковима из члана 482. ЗОО, на начин предвиђен у члану 484. ЗОО, да би могао остваривати право на накнаду штете, предвиђено у члану 488. став 2. ЗОО (под претпоставком да не постоје околности из члана 485. ЗОО). Рокови из члана 482. ЗОО (и субјективни и објективни) су преклузивне природе. Купац који их пропусти, у односу на продавца, губи право које има по прописима о одговорности за материјалне недостатке, па тако и право на накнаду штете, према члану 488. став 2. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО). Када се ради о скривеним манама робе за које је потребно и могуће да се утврде само стручним анализама, тада све до добијања налаза надлежног органа купац није у могућности да адекватно и уз одговарајуће доказе о манама робе о томе обавијести продавца.

У конкретном случају, тужитељ је сазнање о скривеним манама испорученог бетона (уколико се прихвате резултати анализа извршених на захтјев тужитеља, који су супротни резултатима анализа које су извршене на захтјев туженог) имао 12.04.2010. године (налази ИГ Б.Л.), али о томе није без одлагања обавијестио туженог (члан 482. став 1. ЗОО), на начин прописан одредбом члана 484. ЗОО, већ тек 13.10.2010. године писмом намјере, што значи да је тиме дошло до губитка законом прописаног права усљед материјалног недостатка на ствари, што је резултирало одбијањем тужбеног захтјева. Такав закључак нижестепених судова је у складу са доказима који су изведени у доказном поступку, па се не могу прихватити ревизиони наводи о неправилној оцјени изведених доказа, као што се не могу прихватити ни наводи ревидента о неспорним чињеницама током поступка пред нижестепеним судовима (јер су исте у претежном дијелу уствари биле спорне).

Ревизионим наводима тужитељ неосновано истиче да су о његовом захтјеву нижестепени судови требали одлучити примјеном одредбе члана 488. став 3. ЗОО.

Према одредби члана 488. став 3. ЗОО благовремено обавјештавање о недостатку није услов за остварење накнаде штете коју купац због недостатка ствари трпи на „другим својим добрима“ и када продавац одговара према општим правилима о одговорности за штету. Међутим, у конкретном случају се ради о штети на самој ствари (испорученом бетону), односно о штети која је настала као посљедица тих недостатака, па нема мјеста примјени наведене законске одредбе.

Надаље, кад се и не би прихватио предњи став, односно када би се утврдило да је испоручени бетон изградњом добио карактер друге ствари (бетонске плоче), имајући у виду чињенице утврђене од стране нижестепених судова, у конкретном случају, супротно ревизионим наводима, нема основа да се туженом наметне обавеза накнаде штете ни према општим правилима о накнади штете (члан 154. и 155. ЗОО). Наведено, код тога: да анализе узорака бетона извршене на тражење тужитеља, нису биле попраћене одговарајућом документацијом (у складу са Правилником о бетону и армираном бетону), те су вршене по протеклу времена; да су се на бетонској подлози показали и други недостаци који се не могу приписати квалитету бетона; да је тужитељ бетон набављао и од других добављача; да тужитељ није доказао да је предузео прописане мјере уградње, те његовања и заштите бетона, из чега произлази да изведеним доказима није доказано да је настала штета у узрочној вези са радњама туженог. Поред тога, како то правилно закључује и другостепени суд, изведеним доказима тужитељ није доказао ни висину стварно претрпљене штете усљед радова на санацији бетонске

подлоге (санација је изведена од стране предузећа Т. Б.Л.), јер није предочио рачуне и другу документацију о плаћању подизвођачу радова на санацији, већ је извео доказ – вјештачења по вјештаку архитектонско-грађевинске струке ради процјене вриједности радова санације, која процјењена вриједност радова (без обзира што је урађена на бази грађевинског дневника о изведеним радовима на санацији) не мора одговарати стварно претрпљеној штети. Стога нису основани ни ревизиони наводи да је наведеним налазом вјештака доказана висина претрпљене штете.

Произлази, да ревизионим наводима није доведена у озбиљну сумњу правилност и законитост нижестепених одлука, па је одлучено као у изреци примјеном одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП).

Захтјев туженог за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 1.312,50 КМ, је одбијен, јер се не ради о нужном трошку у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић